

A FELÚJÍTOTT INTÉZMÉNYT A VÁROS SZÜLÖTTÉRŐL, SZABÓ JÓZSEF ÓDZSA RENDEZŐRŐL NEVEZTÉK EL

Új köntösben a székelyhídi színház

Másfél évtizedes várakozás után készült el a székelyhídi színház épületének teljes felújítása, amelyet augusztus utolsó hétvégén avattak fel. A kulturális intézmény a helyi születésű Szabó József Ódza (1928–2019) rendezőről, dramaturgról kapta a nevét.

→SÜTŐ ÉVA

dén január közepén adták át a felújított és kibővített színházat a Bihar megyei Székelyhídon. A bukaresti fejlesztési minisztériumhoz tartozó Országos Befektetési Ügynökség több mint egymillió euróval támogatta a kulturális intézményt.

A felújítás kálváriája 2007 óta tart, ugyanis akkor tették le az első sikeresnek ítélt pályázatot. A munkálatok azonban nem kezdődtek el a gazdasági válság okozta megszorítások és költségvetési megvonások miatt. Az akkoriban Ady Endre Művelődési Központnak nevezett létesítmény – állaga miatt nem felelt meg színháznak – felújítási tervei tíz évig stagnáltak annak ellenére, hogy Pafka Ernő nagyváradi építész idejében elkészítette a szükséges terveket.

A hatvanas évek elején épült 540 férőhelyes művelődési házat eredetileg is színháznak építették. 2011 táján a helyi önkormányzat hárommillió lejt remélt a kormánytól a felújítására. A terv 2014-ben már a harmadik nekifutásnál tartott.

A színház rehabilitálásának ügye akkor jutott dűlőre, amikor 2018-ban az Országos Befektetési Ügynökség Székelyhídon járt képviselője aláírta a kivitelezési szerződést biztosítva a szükséges anyagi forrásokat. Béres Csaba polgármester akkor elmondta: a felújított, kibővített ingatlan több funkciót kap, ugyanis az épületben rendezik be a városi könyvtárat is.

A felső tereket a mai elvárásoknak megfelelően alakították ki, így a korábbi 540 helyett 346 ülőhelyet bocsátanak a nézők rendelkezésre,

→Szabó József Ódza

A rendező, dramaturg, színházi szakíró 1928. június 19-én született Székelyhídon. A középiskolát Nagyváradon végezte, majd egy évig filozófiát, lélektant és pedagógiát tanult a kolozsvári Bolyai Tudományegyetemen, később átiratkozott a marosvásárhelyi Szentgyörgyi István Színművészeti Főiskola rendezői szakára. Harag Györggyel és Farkas Istvánnal együtt alapítótagja volt az 1953-ban Nagybányán létrehozott és 1956-ban Szatmárnémetibe átköltözött magyar társulatnak. Rendezői munkáját Nagybányán kezdte, majd Kolozsvárott dolgozott. 1970-től a nagyváradi Állami Színháznál valósíthatta meg rendezői eszményképét, a költői színházat. 1983-as Magyarországra települése után a győri, később a veszprémi színházba igazolt, de meghívott rendezőként szinte valamennyi erdélyi színháznál rendezett. A korszerű drámáról és a rendezés művészetéről számos cikke jelent meg az Utunk, Igaz Szó, Előre, Korunk, a nagyváradi Fáklya, Bihari Napló, Kelet–Nyugat, valamint a Magyar Nemzet, Nyugati Magyarság hasábjain. Írországbán, Sligóban hunyt el 2019. február 15-én.

FOTÓ: SÜTŐ ÉVA

A székelyhídi színház homlokzatán a város nagy szülöttjének neve

hogyan nagyobb teret nyerjenek a sorok között. Megépültek a tűzvédelmi szempontból fontos helyiségek is, továbbá a karzaton páholyokat alakítottak ki. Az előadók számára öltözőket és mosdókat építettek, az emeleten pedig az előadások szüneteiben büfé várja a színházlátogatókat.

Nem illik a városképbe?

Az épület kálváriájához hozzátartozik, hogy három esztendővel ezelőtt dr. Kéri Gáspár székelyhídi fogorvos – lelkes civilként az Érmellék épített örökségének őrzője – arra hívta fel a székelyhídi polgármester és a helyi döntéshozó testület figyelmét, hogy tervezésnek fődímet az épület tetejére, azaz ne lógjon ki a városközpont arculatából a csapott tetejű létesítmény. Még a környező ANL-tömb-

házaknak is cserepes fedelük van, az épület szomszédságában pedig a legtöbb ingatlan hagyományos fődímmel rendelkezik. Az új típusú épület nem illik be a belvárosi környezetbe – vélekedett Kéri Gáspár. Aki aláírások gyűjtésébe kezdett, hogy jobb belátásra bírja a városvezetőséget. Beadványát továbbította az Országos Befektetési Ügynökséghez, valamint véleményezésre küldte a Nagyváradon székelő Megyei Kulturális Igazgatósághoz, de kérésének nem volt fogantata.

„Egy látványterv olyan, amelyet megrendelnek, a tervező nem a saját fejtől készíti. Az épület éppen a Nagyvárad–Szatmár–Létavértes–Margitta útkeresztződésben található, így minden irányból rálátás nyílik a város össz képét rontó építményre”

FOTÓ: ÉR HANGJA MÉDIACSOPORT

méltatlankodott akkoriban az érmelléki tájházmozgalom atyja.

Béres Csaba polgármester szerint az ügy túl volt reagálva. A városközpont arculatába „nem illő”

→Szabó Ágnes elérékenyülve szólt a 2019-ben elhunyt édesapjáról, s megtiszteltetésnek nevezte a város részéről a gesztust, hogy édesapja neve fémjelzi az érmelléki kulturális élet egyik fellegetvárát. Apja számára fontos volt a hagyományokhoz való hűség, a megmaradás.

színház tervében az eddiginél több próbaterem, több öltöző, büfé, valamint új könyvtárszárny is szerepel. Stílusát tekintve nem látták értelmét a terven változtatni, annál is inkább, mert ez új költséggel terhelte volna meg a kivitelezőket.

A névadó emlékezetére

A helyi és megyei előljárók – Béres Csaba polgármester, Szabó Ödön és Bíró Rozália Bihar megyei parlamenti képviselők – mellett Hajdú Géza pályatárs, a nagyváradi Szigligeti Színház tagja méltatta Szabó József Ódza rendező munkásságát. Régi ismeretségükre hivatkozva elmesélte az „Ódza” ragadványnév történetét is, amely a dramaturg kishúgától származik, aki nem tudta kimondani a Jóska nevet. Így lett a Jóskából Ódza, ami végigkísérte pályafutását.

Messze földről érkező családtagjait Fekete Katalin frissen kinevezett színházigazgató (portrénkon) köszöntötte, aki az eseményt is moderálta egyben. A politikusi beszédek után a székelyhídi születésű névadó leánya, Szabó Ágnes elérékenyülve szólt a 2019-ben elhunyt édesapjáról, s megtiszteltetésnek nevezte a város részéről a gesztust, miszerint édesapja neve fémjelzi az érmelléki kulturális élet egyik fellegetvárát. Mint mondta, apja számára fontos volt a hagyományokhoz való hűség, a megmaradás. Támogatta a fiatalokat, és azon volt, hogy a kortárs művészek, alkotók fórumot kapjanak. „Most szívből örülne, ha látná az új székelyhídi színházat, és biztos abban gondolkodna, hogyan töltsen meg élettellel” – fogalmazott Szabó

Ágnes. A rendhagyó eseményhez kapcsolódóan felolvasták Fekete Péternek, az Emberi Erőforrások Minisztériuma magyar kultúráért felelős államtitkárának üzenetét.

A kültéri ünnepség után a színház előcsarnokában megnyitották a Ki látott engem? című fotókiállítását Szabó József Ódza rendezéseiből. A felvételek Weiss István fotóművész alkotásaiból kerültek a nyilvánosság elé. A közismert színházi személyiségről ezt követően bemutatták Csáky Zoltán portréfilmjét.

Szabó József az 1970-es években megteremtette Nagyváradon az úgynevezett költői színházat. Az egyórás portréfilm az életútját követi nyomon szülővárosától, Székelyhídtól az írországi Sligóig. A közönség betekintést nyervehet rendezői munkásságába, megismerheték a színházról, színészekről, irodalomról alkotott véleményét, rendezői ars-poétikáját. Közben jeleneteket láthattunk nagyváradi, kolozsvári és veszprémi rendezéseiből.

Petőfi Sándor is tiszteletét tette

A kisváros megérdemelte a kulturális élet eme fellegetvárát, mert jobb híján minden valamirevaló rendezvénynek a városi múzeum adott helyet: kiállításoknak, konferenciáknak, előadásoknak, kórushangversenyeknek. És minden esztendő elején a már meghonosított jótékonyasági bálnak is.

FOTÓ: SÜTŐ ÉVA

S ha már a színház épületéről írunk, nem hallgathatjuk el azt sem, hogy Székelyhídon nagy kultusza van Petőfi Sándornak is, aki 1843 novemberében vándorszínészként tette tiszteletét a városban. Itt írta A szerelem, a szerelem... című versét állítólag Teodorovics Rózához, a helybéli gyógyszerész feleségéhez. Akkoriban a régi kultúrközpont helyén fogadó állt, ahol a nemzet költője megszállt. A látogatás emlékét a leromlott állagú épület is őrizte a falán elhelyezett táblával, amely az új épület bejáratától jobbra, egy kőre csavarozva áll.

Az érmelléki kisvárosban tíz műkedvelő csoport működik. Bár színházi társulatuk nincs, a nagyváradi, a szatmárnémeti, a temesvári, a debreceni színházakat hívják majd vendégül. A névadó ünnepséget követő napon, vasárnap a Nagyváradi Szigligeti Színház a Valahol Európában című előadással avatta fel a Székelyhídi Szabó József Ódza Színházat.

A várad Szigligeti Színház a Valahol Európában című musicallel lépett fel a névadó ünnepség alkalmából